

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 325/2023-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivanou Halahijovou, advokátska kancelária, Vazovova 9/A, Bratislava, proti postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v súvislosti s dvoma písomnými návrhmi zo 14. septembra 2021 a dvoma podnetmi na preskúmanie postupu vyšetrovateľa z 29. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“). Požaduje ďalej priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 15 000 eur spoločne a nerozdielne od generálnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, ako aj náhradu trov konania v sume 442,38 eur.
2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:
3. Uznesením Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Západ, oddelenia vyšetrovania Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“), ČVS: UIS-340/OISZ-2021 zo 14. septembra 2021 (doručeným sťažovateľovi toho istého dňa) bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.
4. Sťažovateľ uvádza, že ako obvinený 14. septembra 2021 podal rukou písané dva návrhy na postup podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku vo vzťahu k ním namietanému

nezákonnému postupu týkajúcemu sa odňatia veci (vyšetrovacieho spisu) a vykonania prehliadky iných priestorov na základe príkazu neobsahujúceho dátum vydania, ako aj vo vzťahu k odňatiu mobilného telefónu sťažovateľa.

5. Uvádza tiež, že 29. septembra 2021 podal dva rukou písané podnety na preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku vo vzťahu k zamietnutiu možnosti telefonátov blízkym rodinným príslušníkom počas jeho väzobného stíhania, ako aj vo vzťahu k neumožneniu nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu, a to ani na základe opakovaných žiadostí.

6. Vzhľadom na to, že rukou písané podania sťažovateľa predložené ústavnému súdu ako prílohy ústavnej sťažnosti neboli dostatočne čitateľné, na výzvu ústavného súdu právna zástupkyňa sťažovateľa predložila sťažovateľom na počítači prepísané texty nasledovných jeho podaní adresovaných generálnej prokuratúre, resp. vyšetrovateľovi.

7. Z podania sťažovateľa zo 14. septembra 2021 adresovaného generálnej prokuratúre bez vyznačenia dátumu doručenia a označeného ako „*Návrh na postup podľa § 363 ods. 1 a následných TP ako aj na preskúmanie postupu prokurátora KP BA*“ vyplýva, že namieta vydanie príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov a na jeho kanceláriu z 13. septembra 2021, a to jednak pre absenciu niektorých obsahových náležitostí, nedostatočnosť odôvodnenia a z toho vyplývajúcu svojvôľu, ale tiež skutočnosť, že mu bol odňatý celý trestný spis, hoci ide o „živú“ vec, ako aj USB kľúč, iné pamäťové médiá a počítač. Keďže proti príkazu nie je prípustný opravný prostriedok, žiada generálnu prokuratúru o vykonanie nápravy zrušením príkazu ako nezákonného.

8. Z podania sťažovateľa zo 14. septembra 2021 adresovaného generálnej prokuratúre bez vyznačenia dátumu doručenia a označeného ako „*Návrh na postup podľa § 363 ods. 1 a následných TP ako aj na preskúmanie postupu prokurátora KP BA*“ vyplýva, že 13. septembra 2021 bol vyzvaný na vydanie mobilného telefónu, čo odmietol, no na základe telefonického súhlasu prokurátora z toho istého dňa k odňatiu mobilného telefónu došlo. Stalo sa tak bez toho, že by bol oboznámený s podstatou podozrenia voči nemu. Prokurátor dal súhlas na odňatie mobilného telefónu, hoci samotný príkaz na odňatie mobilného telefónu neexistoval.

9. Z podania sťažovateľa z 15. septembra 2021 adresovaného k spisovej značke ČVS: UIS-340/OISZ-2021 bez vyznačenia dátumu doručenia označeného ako „*Preskúmanie postupu policajta podľa § 210 TP*“ vyplýva, že 14. septembra 2021 požiadal vyšetrovateľa o umožnenie nazretia do vyšetrovacieho spisu vrátane utajovanej prílohy, avšak nebolo mu vyhovené, a to bez toho, aby mu boli uvedené zákonom požadované závažné dôvody na takýto postup.

10. Z podania sťažovateľa z 24. septembra 2021 adresovaného vyšetrovateľovi a doručeného mu 28. septembra 2021 označeného ako „*Opakovaná žiadosť o nahliadnutie do vyšetrovacieho spisu*“ znova žiada o možnosť nahliadnutia s tým, že ide o jeho výsostné právo ako obvineného.

11. Z podania sťažovateľa z 25. septembra 2021 adresovaného vyšetrovateľovi a doručeného mu 29. septembra 2021 označeného ako „*Žiadosť o preskúmanie postupu podľa § 210 TP*“ vyplýva, že 20. septembra 2021 požiadal o možnosť telefonovania s družkou a matkou, čomu však vyšetrovateľ nevyhovел a telefonovanie mu povolil iba s obhajkyňou. Žiada preto o preskúmanie rozhodnutia vyšetrovateľa, ktoré považuje za nedôvodné.

12. Z prípisu vyšetrovateľa č. UIS-340/OISZ-2021 z 5. októbra 2021 adresovaného krajskej prokuratúre vyplýva, že zasiela k ďalšej služobnej potrebe návrh na postup podľa § 363 ods. 1

a nasl. Trestného poriadku, ako aj návrh na preskúmanie postupu prokurátora krajskej prokuratúry, ktoré podal sťažovateľ cestou zápisnice o jeho výsluchu ako obvineného 14. septembra 2021, resp. ako prílohu k tejto zápisnici.

13. Z prípisu vyšetrovateľa č. UIS-340/OISZ-2021 zo 7. októbra 2021 adresovaného krajskej prokuratúre vyplýva, že zasiela k ďalšej služobnej potrebe podanie sťažovateľa vyhodnotené ako žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku v súvislosti s údajnou nezákonnosťou odňatia počítača, harddisku, USB kľúčov, mobilného telefónu a spisového materiálu ČVS: PPZ-205/NKA-BA1-2021 s tým, že všetky uvedené veci s výnimkou spisového materiálu boli sťažovateľovi 7. októbra 2021 vrátené.

14. Sťažovateľ do dňa podania ústavnej sťažnosti nebol vyrozumený o tom, ako bolo o jeho návrhoch rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľa

15. Podľa názoru sťažovateľa postup generálnej prokuratúry, resp. krajskej prokuratúry spočívajúci v ich nečinnosti odporuje jeho označeným právam podľa ústavy, listiny a dohovoru, keďže bolo ich povinnosťou na podania sťažovateľa reagovať.

III.

Vyjadrenie generálnej prokuratúry a replika sťažovateľa

16. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sa ústavný súd rozhodol vyžiadať si vyjadrenia krajskej prokuratúry a generálnej prokuratúry k podanej ústavnej sťažnosti.

III.1. Vyjadrenie generálnej prokuratúry:

17. Z vyjadrenia generálnej prokuratúry č. k. 2 GÚp 47/23/1000-2 doručeného ústavnému súdu 2. mája 2023 vyplýva, že sa generálna prokuratúra vyjadruje predovšetkým za krajskú prokuratúru.

18. Vo vzťahu k podaniu sťažovateľa zo 14. septembra 2021 týkajúcemu sa príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov je podstatné, že túto prehliadku podľa § 101 ods. 1 Trestného poriadku nariadil vyšetrovateľ, a to ako prehliadku kancelárie sťažovateľa. Príkaz odobril súhlasom dozorový prokurátor krajskej prokuratúry 13. septembra 2021. Sťažovateľ poukázal na nedostatok náležitostí príkazu, keďže tento neobsahoval dátum a miesto jeho vydania. Na to dozorový prokurátor vyslovil súhlas s tým, aby vyšetrovateľ uvedené pochybenie odstránil postupom podľa § 182 resp. § 174 Trestného poriadku, čo sa aj stalo 23. septembra 2021. Na opravnom uznesení je deklarované, že bolo vydané so súhlasom dozorového prokurátora. Súhlas dozorového prokurátora s vydaním opravného uznesenia bol zákonným dôvodom na to, aby o sťažnosti podanej sťažovateľom proti opravnému uzneseniu vyšetrovateľa z 23. septembra 2021 rozhodol generálny prokurátor. Tento sťažnosť ako nedôvodnú 25. novembra 2022 zamietol.

19. Vo vzťahu k podaniu sťažovateľa zo 14. septembra 2021 týkajúcemu sa príkazu na odňatie veci uvádza, že príkazom na odňatie veci z 13. septembra 2021 vyšetrovateľ nariadil odňať sťažovateľovi mobilný telefón ako vec dôležitú pre trestné konanie, ktorú mal u seba pri zadržaní a na vyzvanie ju dobrovoľne nevydal. Príkaz na odňatie veci bol vydaný so súhlasom dozorového

prokurátora z 13. septembra 2021. Sťažovateľ namietal nezákonnosť vydaného príkazu na odňatie veci a požadoval jeho zrušenie postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Domáhal sa tiež okamžitého vrátenia mobilného telefónu. Vyšetrovateľ predložil podanie sťažovateľa dozorovému prokurátorovi 5. októbra 2021. Súčasne s tým mu predložil aj vlastné uznesenie z 1. októbra 2021, ktorým pribral do konania znalca, ktorému odovzdal na skúmanie aj zaistený mobilný telefón sťažovateľa. Proti uzneseniu o pribratí znalca sťažovateľ podal sťažnosť, v ktorej primárne spochybnil zákonnosť získaného mobilného telefónu ako dôkazu. Vzhľadom na jeho návrh na zrušenie príkazu na odňatie veci zo 14. septembra 2021 považoval uznesenie vyšetrovateľa o pribratí znalca za predčasné a znalecké skúmanie mobilného telefónu za nezákonné. Dozorový prokurátor uznesením z 20. júna 2022 sťažnosť podanú sťažovateľom proti uzneseniu vyšetrovateľa o pribratí znalca zamietol ako nedôvodnú. Súčasne sa v odôvodnení uznesenia vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa o nezákennom spôsobe získania mobilného telefónu. Znamená to, že rozhodnutím o sťažnosti podanej proti uzneseniu o pribratí znalca bolo odpovedané aj na argumenty sťažovateľa uvedené v jeho podaní zo 14. septembra 2021. Postup dozorového prokurátora bol predmetom vecného prieskumu generálnej prokuratúry reagujúcej na návrh sťažovateľa zo 7. septembra 2022 na zrušenie právoplatného uznesenia o pribratí znalca. Aj v tomto návrhu dával sťažovateľ do pozornosti svoje podanie zo 14. septembra 2021 a v tomto kontexte zdôrazňoval predčasnosť pribratia znalca.

20. Vo vzťahu k podaniu sťažovateľa z 15. septembra 2021 týkajúcemu sa odmietnutia nazrieť do vyšetrovacieho spisu poukazuje, že dozorový prokurátor 1. októbra 2021 prevzal od vyšetrovateľa žiadosť sťažovateľa z 15. septembra 2021, ktorou sa domáhal preskúmania postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, keďže tento mu 14. septembra 2021 nedovolil nazrieť do vyšetrovacieho spisu. Súčasne požiadal aj o určenie nového termínu nazretia do spisu pre seba a obhajcu. V tejto súvislosti treba predovšetkým zdôrazniť, že vyšetrovateľ umožnil obhajkyňi sťažovateľa 24. septembra 2021 (teda ešte pred dorúčením žiadosti sťažovateľa o preskúmanie postupu vyšetrovateľa dozorovému prokurátorovi) nazrieť do vyšetrovacieho spisu. Tým sa stala žiadosť sťažovateľa z 15. septembra 2021, ktorou sa domáhal určenia nového termínu nazretia do vyšetrovacieho spisu, bezpredmetná. Aj napriek tomu dozorový prokurátor (hoci s určitým časovým odstupom) zahrnul toto podanie sťažovateľa do plošného prokurátorského prieskumu. Vzhľadom na to, že od vznesenia obvinenia sťažovateľovi a ostatným obvineným bolo orgánom činným v trestnom konaní doručené množstvo podaní, dozorový prokurátor sa k podaniam sťažovateľa a ďalších obvinených vyjadril (aj) v jednom zo svojich komplexných vybavení, a to v liste č. k. 3 Kv 35/21/1100-1999 z 9. júna 2022, pričom v úvode listu uviedol, že sa zaoberal podaniami najmä z 13. apríla 2022, 17. februára 2022, 24. marca 2022 a inými, ktorými sťažovateľ a ďalší obvinení žiadali o preskúmanie postupu vyšetrovateľa, ktorým tento odmietol uplatniť ich právo nazrieť do vyšetrovacieho spisu. Takáto súhrnná odpoveď krajskej prokuratúry reagujúca na celý rad podaní sťažovateľa a ďalších obvinených bola dôsledkom aj tej skutočnosti, že obvinení spochybnili nestrannosť všetkých prokurátorov krajskej prokuratúry a opakovane požadovali odňatie veci a jej prikázanie inej prokuratúre. Po zistení stanovísk všetkých prokurátorov a preskúmaní všetkých uplatnených argumentov generálna prokuratúra príkazom zo 14. októbra 2021 vec neodňala krajskej prokuratúre. Na ďalší opakovaný návrh ďalších obvinených reagovala 9. mája 2022. Súčasťou tohto konania bolo aj rozhodovanie o námietke zaujatosti prokurátorky generálnej prokuratúry a o sťažnosti proti rozhodnutiu o jej nevylúčení sa. Sťažovateľ podal aj

trestné oznámenie na dozorového prokurátora. Okrem toho obvinení postupne podali generálnemu prokurátorovi návrhy na zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia. Z tohto dôvodu boli opäť spisové materiály (vyšetrovací spis a dozorový spis krajskej prokuratúry) predložené generálnej prokuratúre na ďalší postup. Dozorový prokurátor sa preto reálne mohol podaniami sťažovateľa a ďalších obvinených týkajúcich sa práva nazerať do vyšetrovacieho spisu zaoberať až po vyhodnotení návrhov na odňatie veci, či na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, teda po 26. apríli 2022, keď boli spisové materiály vrátené krajskej prokuratúre. Postup dozorového prokurátora, ktorým vybavil podania sťažovateľa a ďalších obvinených listom z 9. júna 2022, bol preskúmaný aj v konaní o ústavnej sťažnosti iných obvinených, ktorú ústavný súd odmietol (IV. ÚS 494/2022 z 11. októbra 2022). *Obiter dictum* možno tiež uviesť, že sťažovateľ nazrel do vyšetrovacieho spisu aj 7. septembra 2022.

21. Vo vzťahu k podaniu sťažovateľa z 25. septembra 2021 týkajúcemu sa obmedzenia jeho telefonického kontaktu počas výkonu väzby generálna prokuratúra uvádza, že podaním z 25. septembra 2021 žiadal preskúmať postup policajta, ktorý mu počas výkonu kolúznej väzby odmietol telefonický kontakt s matkou a družkou. Sťažovateľ bol v kolúznej väzbe od 16. septembra 2021 do 1. októbra 2021, keď bol prepustený na slobodu. Žiadosť o preskúmanie postupu bola dozorovému prokurátorovi predložená 1. októbra 2021 spolu so sťažnosťami podanými sťažovateľom a ďalšími obvinenými proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ako aj proti uzneseniu o spojení vecí. Dozorový prokurátor preskúmal postup vyšetrovateľa pri nepovolení telefonického kontaktu s príbuznými sťažovateľa a o svojom stanovisku ho informoval listom č. k. 3 Kv 35/21/1100-311 z 18. apríla 2023. Súčasne zdôvodnil aj oneskorenosť vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu policajta.

22. Generálna prokuratúra považuje za potrebné poznamenať, že počas vyšetrovania (inak mediálne známej kauzy) predkladali všetci obvinení priamo alebo prostredníctvom obhajcov množstvo podaní, ktorých vybavenie si zo strany orgánov činných v trestnom konaní vyžadovalo značný časový priestor. Popri opakovanom spochybňovaní neustrannosti orgánov činných v trestnom konaní sa obvinení postupne domáhali aj zrušenia právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia, ale ochrany svojich práv sa domáhali aj viacerými ústavnými sťažnosťami. Originál a rovnopis vyšetrovacieho spisu spolu s dozorovým spisom boli opakovane predkladané generálnej prokuratúre konajúcej o všetkých zásadných podaniach sťažovateľa a ďalších obvinených.

23. Rýchly vývoj vyšetrovania viedol aj k tomu, že viaceré podania sťažovateľa stratili svoj zmysel, pretože došlo k odstráneniu (ukončeniu) zásahu do jeho práv (napr. prepustením z väzby či sprístupnením vyšetrovacieho spisu), čím sa právna situácia sťažovateľa líši od takých zaistovacích inštitútov, ktoré naďalej pretrvávajú (napr. zaistenie nehnuteľností). Právne prostriedky nápravy zo strany dozorového prokurátora tak boli významne limitované.

24. Všetky tieto skutočnosti viedli dozorového prokurátora k tomu, že na vybavenie podaní sťažovateľa zvolil taký právny mechanizmus, ktorý sa v danom čase javil ako najracionálnejší.

25. Príkladom môže byť postup pri vydaní opravného uznesenia, ktorým boli do príkazu na prehliadku iných priestorov a pozemkov doplnené chýbajúce náležitosti (dátum a miesto vydania). Zo strany vyšetrovateľa išlo o zjavný nedostatok, ktorý dozorový prokurátor v podstate legalizoval svojím súhlasom jednoznačne obsahujúcim miesto a dátum vydania. Opravné uznesenie

bolo vydané práve na základe podania sťažovateľa zo 14. septembra 2021 poukazujúceho na jeho nedostatky.

26. Na opakovane vznášané námietky sťažovateľa vzťahujúce sa na príkaz na odňatie mobilného telefónu reagoval prokurátor v rámci konania o príbratí znalca pre účely znaleckého skúmania mobilného telefónu. Pritom zákonnosť získaného dôkazu predstavovala prejudiciálnu otázku majúcu zásadný vplyv na to, či výsledok znaleckého skúmania predstavuje prípustný a zákonný dôkaz. Na základe riadneho opravného prostriedku sťažovateľa a jeho následného návrhu na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku skúmal zákonnosť získaného dôkazu (mobilného telefónu) nielen dozorový prokurátor, ale aj generálny prokurátor. Aj v tejto časti bolo teda na argumenty sťažovateľa uvedené v podaní zo 14. augusta 2021 (správne má byť zo 14. septembra 2021, pozn.) reagované, i keď nie formou samostatnej odpovede, a nie podľa predstáv sťažovateľa.

27. Tu treba zvýrazniť, že inštitút zrušovania právoplatných rozhodnutí vydaných v prípravnom konaní sa v aplikačnej praxi nepoužíva na príkazy vydané orgánmi činnými v trestnom konaní. Pri takomto výklade sa generálna prokuratúra opiera o ustanovenie § 181 ods. 3 Trestného poriadku, ktoré jednoznačne nepripúšťa opravný prostriedok proti príkazu. Znamená to, že proti príkazu nie sú prípustné riadne, ale ani mimoriadne opravné prostriedky (za aký treba považovať aj rozhodovanie postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku).

28. Aj v dôsledku tejto skutočnosti dozorový prokurátor nepredkladal generálnej prokuratúre podania sťažovateľa, ale vybavil ich postupom, ktorý sa v danom štádiu prípravného konania javil ako efektívny.

29. Takto postupoval dozorový prokurátor aj v prípade žiadosti sťažovateľa z 15. septembra 2021, ktorou sa domáhal preskúmania postupu policajta. Jeho podanie vybavil v rámci komplexného upovedomenia adresovaného všetkým podávateľom, ktorí uplatnili obdobné námietky a dožadovali sa práva nazrieť do vyšetrovacieho spisu.

30. Hoci ďalšie podanie sťažovateľa z 25. septembra 2021 vybavil dozorový prokurátor so značným časovým odstupom, reagoval naň ešte v čase prebiehajúceho prípravného konania, v ktorom možno realizovať procesné úkony smerujúce k ochrane základných práv a slobôd, ale aj korigovať prípadné pochybenia orgánov činných v trestnom konaní.

31. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je generálna prokuratúra toho názoru, že dozorový prokurátor spôsobom primeraným stavu prípravného konania vybavil podania sťažovateľa zo 14., 15. a 29. septembra 2021, v dôsledku čoho zo strany krajskej prokuratúry k zásahu do jeho práv nedošlo.

32. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa zo strany generálnej prokuratúry, za podstatné treba považovať, že tieto podania sťažovateľa neboli generálnej prokuratúre doručené pre účely ich vybavenia, v dôsledku čoho generálna prokuratúra objektívne nemohla nijakým spôsobom zasiahnuť do jeho práv.

III.2. Replika sťažovateľa:

33. Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľa doručenej ústavnému súdu 27. mája 2023 vyplýva, že generálna prokuratúra sa podanou ústavnou sťažnosťou dostatočne nezaoberala. Táto skutočnosť je

o to závažnejšia, že v ústavnej sťažnosti sa namietalo predovšetkým nekonanie zo strany generálnej prokuratúry.

34. Čo sa týka zdôvodnenia oneskoreného vybavenia žiadostí sťažovateľa, treba uviesť, že nemôže byť na jeho ťarchu, ak orgány činné v trestnom konaní nedisponujú kópiou vyšetrovacieho, resp. dozorového spisu tak, aby bez prieťahov bolo možné o návrhoch sťažovateľa rozhodnúť. Práva sťažovateľa nemôžu byť poškodené tým, že orgány činné v trestnom konaní nezabezpečili v dostatočnom rozsahu kópiu spisov tak, aby mohli o sťažnostiach a návrhoch sťažovateľa rozhodnúť bez prieťahov.

35. Uvedené sa týka aj podania z 15. septembra 2021, o ktorom do dnešnej doby nebolo rozhodnuté. To, že bol sprístupnený spis obhajcovi sťažovateľa, je uplatnením práva na obhajobu obhajcu vo vzťahu k orgánu činnému v trestnom konaní, v čom však nie je obsiahnuté právo obvineného na nazretie do vyšetrovacieho spisu. Ide o právo obvineného, pričom totožné právo má aj obhajca, avšak ich práva sa v tomto smere nedajú zastúpiť. Sťažovateľovi bolo umožnené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu až v septembri 2022 (teda po roku), pričom jeho žiadosťou zo septembra 2021 sa nikto nezaoberal a nikto mu kvalifikovane nezdôvodnil, prečo mu bolo nazretie do spisu zamietnuté. Tým sa mu znemožnilo dostatočne odôvodnene sa proti rozhodnutiu brániť.

36. Rovnaká argumentácia sa dá použiť aj vo vzťahu k podaniu z 25. septembra 2021. O tomto podaní sa dosiaľ nekonalo, keďže sťažovateľ bol 1. októbra 2021 prepustený z väzby. V čase podania sťažnosti však ešte vo väzbe bol, a bol preto oprávneným subjektom na podanie takejto sťažnosti, pričom oprávnene očakával, že sa dozvie, či bol postup orgánov činných v trestnom konaní v čase podávania sťažnosti správny alebo nesprávny. Nič na tom nemení skutočnosť, že sťažovateľ bol medzičasom z väzby prepustený. Zarážajúce je, že takmer po roku a pol bola žiadosť vyhodnotená tak, že sa o nej konať nebude.

37. Neudržateľná je aj argumentácia v súvislosti s nepredložením žiadostí sťažovateľa o postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku generálnej prokuratúre z krajskej prokuratúry. Sťažovateľ v žiadostiach výslovne uviedol, prečo žiada generálnu prokuratúru o zrušenie právoplatných rozhodnutí postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku. Je jeho právom, aby na žiadosti dostal kvalifikovanú odpoveď od subjektu, ktorému žiadosti smerovali, avšak nestalo sa tak. Generálna prokuratúra svoju nečinnosť opiera o iné rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, ktoré vydáva za nadväzné na žiadosti sťažovateľa. Dokonca ich interpretuje tak, akoby boli vydané iba na základe žiadostí o postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku.

38. Nemožno súhlasiť s názorom generálnej prokuratúry, podľa ktorého v prípade príkazov neprichádza do úvahy aplikovať postup podľa § 363 Trestného poriadku s odkazom na § 181 ods. 3 Trestného poriadku. Generálnej prokuratúre by potom nemalo uniknúť ani ustanovenie § 185 ods. 1 a 2 prvej vety Trestného poriadku, ktoré pojednáva o riadnom opravnom prostriedku proti uzneseniu o začatí trestného stíhania. V rámci trestného konania proti sťažovateľovi došlo postupom podľa § 363 Trestného poriadku k zrušeniu uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci. Vynára sa preto logická otázka, ako si treba vykladať takýto doslova dvojité postupy na strane generálnej prokuratúry a kde sa nachádza miera predvídateľnosti konzistentného rozhodovania generálnej prokuratúry. Ak by aj generálna prokuratúra pri rozhodovaní o návrhoch sťažovateľa dospela k záveru, že vydaný príkaz nemožno napadnúť postupom podľa § 363 a nasl. Trestného

poriadku (s čím sa sťažovateľ z už uvedených dôvodov nestotožňuje), bolo povinnosťou generálnej prokuratúry minimálne o tom sťažovateľa informovať.

39. K príkazu na odňatie veci z 13. septembra 2021 sa sťažovateľ v skratke vyjadril už v podaní a v žiadosti z tohto dňa. Podal aj trestné oznámenie za antedatovanie príkazu, keďže tento sa preukázateľne 24. septembra 2021 (keď obhajkyňa sťažovateľa nahliadla do vyšetrovacieho spisu) vo vyšetrovacom spise nenachádzal a sťažovateľovi, ale ani jeho obhajkyňi v tom čase doručený nebol. Argumentácia generálnej prokuratúry k niečomu, čo 13. septembra 2021 ani neexistovalo, preto neobstojí, tak ako neobstoja ani ďalšie nadväzujúce rozhodnutia, ktorými orgány činné v trestnom konaní z pohľadu sťažovateľa doslova antedatovali príkaz, a tak sa snažili zjavnú nezákonnosť napraviť. Na to sťažovateľ poukázal v žiadosti o postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku z 13. septembra 2021, a to ironicky so žiadosťou, aby bol neexistujúci príkaz zrušený. Orgány činné v trestnom konaní sa však k tomu vôbec nevyjadrili a pracujú s verziou antedatovaného príkazu, od ktorého odvíjajú zákonnosť ostatných na tento úkon nadväzujúcich rozhodnutí.

40. Na základe uvedeného sťažovateľ zotrúva na podanej ústavnej sťažnosti a jej dôvodoch.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

41. Ústavný súd považuje za potrebné zaoberať sa najprv niektorými špecifikami podanej ústavnej sťažnosti.

42. Hoci sťažovateľ tvrdí, že vo veci ide jednak o jeho dva rukou písané návrhy podané 14. septembra 2021 (pozri bod 4), ale tiež o dva rukou písané podnety podané 29. septembra 2021 (pozri bod 5), v skutočnosti predložil ústavnému súdu päť rukou písaných podaní, ktoré na základe výzvy ústavného súdu následne predložil aj v počítačovom prepise (pozri body 7 až 11). Dve podania sú datované 14. septembra 2021 a boli osobne predložené vyšetrovateľovi toho istého dňa, avšak iba jedno podanie z 25. septembra 2021 bolo vyšetrovateľovi doručené 29. septembra 2021 (pozri bod 11). Podanie z 24. septembra 2021 bolo vyšetrovateľovi doručené 28. septembra 2021 (pozri bod 10) a dá sa predpokladať, že to má byť sťažovateľom tvrdené druhé podanie z 29. septembra 2021. Podanie z 15. septembra 2021 (pozri bod 9) ako samostatné podanie nie je predmetom ústavnej sťažnosti, avšak jeho obsah je totožný s podaním z 24. septembra 2021 (pozri bod 10 v spojení s bodom 9).

43. Pokiaľ vyšetrovateľ prípisom z 5. októbra 2021 adresovaným krajskej prokuratúre zasiela k ďalšej služobnej potrebe dva návrhy sťažovateľa zo 14. septembra 2021, ktoré mu tento predložil v rámci výsluchu obvineného (pozri bod 12), možno s vysokou mierou pravdepodobnosti usudzovať, že ide o jeho podania uvedené v bodoch 7 a 8.

44. Pokiaľ vyšetrovateľ prípisom zo 7. októbra 2021 adresovaným krajskej prokuratúre zasiela k ďalšej služobnej potrebe podanie sťažovateľa vyhodnotené ako žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku v súvislosti s údajnou nezákonnosťou odňatia počítača, harddisku, USB kľúčov, mobilného telefónu a spisového materiálu ČVS: PPZ-205/NKA-BA1-2021 s tým, že všetky uvedené veci s výnimkou spisového materiálu boli sťažovateľovi 7. októbra 2021 vrátené (pozri bod 13), treba z pohľadu ústavného súdu predovšetkým konštatovať, že vyšetrovateľ

v tomto prípade (ako to vyplýva z doslovného znenia jeho prípisu zo 7. októbra 2021) predložil krajskej prokuratúre iba jedno podanie sťažovateľa, a to bez bližšieho označenia či už dátumu spisania podania alebo dátumu jeho doručenia. Nie je jasné a spoľahlivo zistiteľné, o ktoré z podaní sťažovateľa (ktoré tento ústavnému súdu predložil) išlo. Totiž ani jedno z podaní uvedených v bodoch 7 až 11 sa jednotlivito netýka žiadosti o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku v súvislosti s odňatím vecí vymenovaných v prípise vyšetrovateľa zo 7. októbra 2021. V podaní sťažovateľa zo 14. septembra 2021 sa spomína odňatie celého trestného spisu, ako aj USB kľúča, iných pamäťových médií a počítača, v ďalšom podaní zo 14. septembra 2021 sa spomína mobilný telefón.

45. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú. Preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

46. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

47. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená predovšetkým vo vzťahu k namietanému postupmu generálnej prokuratúry v súvislosti s dvoma písomnými návrhmi sťažovateľa zo 14. septembra 2021 a dvoma podnetmi na preskúmanie postupu vyšetrovateľa z 29. septembra 2021.

48. Z predložených listinných dôkazov, ale ani zo sťažnostných tvrdení nijako nevyplýva, že by ktorékoľvek z inkriminovaných podaní sťažovateľa bolo, a to či už ním samotným, vyšetrovateľom, resp. krajskou prokuratúrou, predložené generálnej prokuratúre. K tomu treba dodať, že generálna prokuratúra na túto skutočnosť výslovne poukazuje vo svojom vyjadrení (pozri bod 32), pričom sťažovateľ v replike na vyjadrenie generálnej prokuratúry toto tvrdenie nepopiera, v dôsledku čoho ho ústavný súd považuje za nesporné. Za tohto stavu je zrejme už na prvý pohľad, že generálna prokuratúra označené práva sťažovateľa v nijakom prípade nemohla porušiť, keďže jeho podania jej preukázateľne neboli vôbec predložené. Zároveň to znamená, že nie je potrebné bližšie sa zaoberať námietkami sťažovateľa vyplývajúcimi z bodov 15, 33, 37 až 39.

49. Postupu krajskej prokuratúry sa týkajú zvyšné námietky sťažovateľa vyplývajúce z bodov 15, 34 až 36. I tieto považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnené.

50. Popri všeobecne formulovanej námietke, podľa ktorej má byť v rozpore s označenými právami podľa ústavy, listiny a dohovoru, postup krajskej prokuratúry spočívajúci v jej nečinnosti (pozri bod 15), v rámci repliky na vyjadrenie generálnej prokuratúry sťažovateľ predovšetkým namieta argumentáciu generálnej prokuratúry poukazujúcu na to, že orgány činné v trestnom konaní konali s určitými priet'ahmi, keďže nedisponovali kópiou vyšetrovacieho, resp. dozorového spisu. Poukazuje na to, že uvedená skutočnosť nemôže ísť na jeho ťarchu, lebo bolo vecou orgánov činných v trestnom konaní zabezpečiť kópiu spisov v dostatočnom rozsahu tak, aby bolo možné o sťažnostiach a návrhoch sťažovateľa rozhodnúť bez priet'ahov (pozri bod 34).

51. To isté sa má týkať aj podania z 15. septembra 2021, o ktorom dosiaľ nebolo rozhodnuté. Hoci spis bol sprístupnený obhajcovi sťažovateľa, jemu samotnému bolo umožnené doň nahliadnuť až v septembri 2022, teda po roku (pozri bod 35).

52. Napokon rovnaká argumentácia sa používa aj vo vzťahu k podaniu z 25. septembra 2021 (znemožnenie telefonických hovorov s blízkymi osobami). Hoci sťažovateľ bol 1. októbra 2021 prepustený z väzby, v čase uplatnenia podania vo väzbe ešte bol, a právom preto očakával informáciu o správnosti, resp. nesprávnosti postupu, ktorým sa mu telefonické kontakty neumožnili (pozri bod 36).

53. Podľa názoru ústavného súdu vo vzťahu k postupu krajskej prokuratúry treba rozlišovať medzi podaniami sťažovateľa zo 14. septembra 2021 požadujúcimi postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku adresovanými generálnej prokuratúre na jednej strane a jeho podaniami žiadajúcimi preskúmanie postupu vyšetrovateľa podľa § 210 Trestného poriadku vo vzťahu k zamietnutiu možnosti telefonátov s blízkymi osobami počas väzobného stíhania, ako aj vo vzťahu k neumožneniu nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu ani na základe opakovaných žiadostí na strane druhej.

54. Pokiaľ sa sťažovateľ podaniami zo 14. septembra 2021 adresovanými generálnej prokuratúre domáhal postupu podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, nemôžu byť nijaké pochybnosti o tom, že meritórne vybavenie týchto podaní bolo v právomoci generálnej prokuratúry, ktorej však tieto podania predložené neboli. Za tohto stavu by bolo logické, keby sťažovateľ krajskej prokuratúre vytýkal v podanej ústavnej sťažnosti tú skutočnosť, že tieto podania vecne príslušnej generálnej prokuratúre nepredložila. Takúto námietku vo vzťahu k postupu krajskej prokuratúry však sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti neuplatnil. Skôr sa zdá, že sťažovateľ bol presvedčený o predložení týchto jeho podaní generálnej prokuratúre. Len tak si totiž možno vysvetliť, že sťažovateľ vinu za nevybavenie týchto podaní dáva jednoznačne generálnej prokuratúre (nie teda krajskej prokuratúre za to, že podania generálnej prokuratúre nepredložila na rozhodnutie). Treba tiež dodať, že z dôkazov nevyplýva, že by sťažovateľ predloženie podaní generálnej prokuratúre, ale ani ich vybavenie generálnou prokuratúrou urgoval, hoci tak nepochybne mohol urobiť.

55. V súvislosti s namietaným nerešpektovaním práva sťažovateľa ako obvineného nazrieť do vyšetrovacieho spisu je z pohľadu ústavného súdu podstatné, že ešte predtým, ako dozorový prokurátor 1. októbra 2021 prevzal od vyšetrovateľa podanie sťažovateľa z 15. septembra 2021 domáhajúce sa preskúmania postupu v súvislosti s neumožnením nazrieť do vyšetrovacieho spisu, 24. septembra 2021 obhajkyňa sťažovateľa bolo umožnené do spisu nazrieť (pozri bod 20). Sťažovateľ túto skutočnosť nepopiera, no poukazuje na to, že i on osobne mal právo nazrieť do spisu, k čomu však došlo až v septembri 2022, teda po roku (pozri bod 35).

56. Ústavný súd je toho názoru, že pokiaľ obhajkyňa sťažovateľa 24. septembra 2021 mohla nazrieť do vyšetrovacieho spisu, prípadné porušenie práva sťažovateľa spočívajúce v bezdôvodnom odmietnutí možnosti nazrieť do spisu bolo týmto úkonom realizovaným celkom krátko po uplatnení námietky účinným spôsobom napravené. Samotné umožnenie obhajkyňi nazrieť do vyšetrovacieho spisu možno považovať zároveň aj za jasnú a jednoznačnú reakciu na námietku sťažovateľa.

57. Ústavný súd bez toho, aby sa bližšie v akademickej rovine zaoberal otázkou, či obvinený a obhajca majú každý samostatné ústavne relevantné právo nazrieť do vyšetrovacieho spisu v rámci výkonu základného práva na obhajobu, poukazuje na to, že ak podľa sťažovateľa nazretie do spisu

obhajkyňou na naplnenie jeho obhajobných práv nepostačovalo, potom mu nič nebránilo žiadať (urgovať), aby nazretie do spisu bolo umožnené i jemu osobne. Či sa tak výslovne stalo (resp. v kladnom prípade kedy k tomu došlo), nie je z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, zrejmé. Nepochybné je len to, že sťažovateľ (ako na to sám poukazuje) do spisu v septembri 2022 nazrel.

58. Inými slovami, možno dospieť k záveru, že prípadné oneskorené umožnenie sťažovateľovi nazrieť do vyšetrovacieho spisu (pokiaľ nazretie zo strany obhajkyne by sa nepovažovalo za plné uplatnenie obhajobných práv), z materiálneho hľadiska vzaté, sa nejaví ako natoľko závažné, aby to mohlo viesť k vysloveniu porušenia práv sťažovateľa v tomto konaní.

59. V súvislosti s namietaným nerešpektovaním práva sťažovateľa na telefonické hovory s blízkymi osobami počas výkonu väzby je z pohľadu ústavného súdu podstatné, že sťažovateľ bol v kolúznej väzbe od 16. septembra do 1. októbra 2021, keď došlo k jeho prepusteniu na slobodu. Podanie sťažovateľa z 25. septembra 2021 týkajúce sa obmedzenia jeho telefonických kontaktov bolo dozorovému prokurátorovi predložené 1. októbra 2021, teda v deň jeho prepustenia z väzby (pozri bod 21).

60. Vychádzajúc z uvedených nesporných skutočností (s osobitným dôrazom na to, že sťažovateľ bol v kolúznej väzbe, zmyslom ktorej je vylúčiť možnosť ovplyvňovania vyšetrovania zo strany obvineného nachádzajúceho sa vo väzbe), samotné neumožnenie telefonických kontaktov s blízkymi osobami nemožno bez ďalšieho hodnotiť ako bezdôvodné, resp. svojvoľné opatrenie zo strany orgánu činného v trestnom konaní. K tomuto záveru vedie aj skutočnosť, že väzba sťažovateľa trvala iba krátku dobu (v čase medzi rozhodnutím prvostupňového súdu o vzatí do väzby a následným rozhodnutím sťažnostného súdu o prepustení z nej). Za tohto stavu skutočnosť, že dozorový prokurátor o vybavení podnetu sťažovateľa informoval až listom z 18. apríla 2023, nemožno vzhľadom na všetky relevantné okolnosti považovať za natoľko významnú, aby tým došlo k porušeniu označených práv.

61. S odkazom na dosiaľ uvedené možno tiež konštatovať, že sťažovateľ má síce pravdu, pokiaľ namieta, že nemohlo byť na jeho ťarchu, ak orgány činné v trestnom konaní nedisponovali kópiou vyšetrovacieho, resp. dozorového spisu tak, aby bez priedahov bolo možné o jeho návrhoch rozhodnúť, lebo jeho práva nemôžu byť poškodené tým, že orgány činné v trestnom konaní nezabezpečili v dostatočnom rozsahu kópiu spisov tak, aby sa o podaniach sťažovateľa dalo rozhodnúť bez priedahov (pozri bod 34), avšak v konečnom dôsledku vytýkané priedahy nedosahovali vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti ústavnú intenzitu.

62. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu